

Pastýřský list otce biskupa Vojtěcha Vezmi a čti

ze září 2010:

Milé sestry, milí bratři,

velký učitel církve sv. Řehoř Veliký říká, že „Písmo svaté je dopisem všemohoucího Boha svému stvoření; v něm se učí poznávat Boží srdce v Božích slovech“ (Registr. Epist. IV, 31; PL 77, 706). Česká biskupská konference vyhlásila na první postní neděli tohoto roku společným pastýřským listem přípravu na rok 2013, kdy si budeme připomínat výročí 1150 let od příchodu svatých Cyrila a Metoděje na naše území. V tomto období přípravy bude pozornost soustředěna jednak na Boží slovo, jednak na tzv. iniciační svátosti, tedy na křest, biřmování a eucharistii.

Letošní rok je mimořádným způsobem zaměřen na Boží slovo, a tato zvláštní pozornost bude nadále pokračovat až k uvedenému cyrilometodějskému výročí. Význam Písma svatého a jeho důležitost pro život křesťanů jasným způsobem vystihuje II. vatikánský koncil ve své dogmatické konstituci o Božím zjevení. Říká: „Církev měla vždy v úctě Boží Písma stejně jako samé tělo Páně, protože - hlavně v posvátné liturgii - bez ustání přijímá ze stolu slova Božího i ze stolu Kristova těla chléb života a podává ho věřícím.“ (Dei verbum 21).

Nedávný průzkum ve třech evropských zemích - v Itálii, Francii a Španělsku - ukázal, že osmdesát procent praktikujících věřících se setkává s Písmem svatým pouze při nedělních bohoslužbách, a že pouze tři procenta z praktikujících křesťanů čte Bibli denně. Zatím ještě poměrně malá část křesťanů pokládá Bibli za svou vlastní knihu, za knihu důležitou pro osobní život. Na druhou stranu je však zapotřebí též uvést jednu zajímavou pozitivní statistiku. Týká se trendu prodeje Bible v České republice. Zatímco v roce 2008 prodaly dvě největší biblické distribuce více než třicet pět tisíc Biblí, v roce 2009 to bylo asi sto třicet tisíc výtisků. Zájem probudily především nové překlady, konkrétně Jeruzalémská bible a Bible 21, ale ani počty prodeje Biblí s českým ekumenickým překladem neklesají. Stoupající zájem o koupi Bible zajisté upozorňuje na hlad po Božím slově.

Minulý týden, v sobotu 28. srpna, kdy jsme si připomínali památku svatého Augustina, biskupa a učitele církve, proběhlo při příležitosti VII. diecézní pouti rodin ve Žďáru nad Sázavou zahájení biblického diecézního programu VEZMI A ČTI, který nás chce pozvat k četbě Bible. Název tohoto programu se nechává inspirovat stěžejní událostí ze života sv. Augustina, při které klíčovou roli sehrálo právě Písmo svaté. V osmé knize Vyznání, která je jeho životní zpovědí, se kterou se obrací k Bohu, líčí Augustin okamžik v létě roku 386 v zahradě svého domu, kdy v těžkém vnitřním boji hledal pravdu i sebe samého. Tehdy uslyšel dětský hlas, jak říká: „Tolle, lege, tedy: Vezmi (a) čti!“ (srv. Confessiones, 8.12.29). Tuto výzvu Augustin pochopil jako hlas Boží. Otevřel Písmo svaté a v něm začal nacházet vnitřní pokoj a sílu. Boží slovo, které je „plné života a síly“ (Žid 4,12), chce být rovněž světlem na naší životní cestě (srv. Žl 119,105). Boží slovo je totiž, jak píše sv. Ambrož, „životodárnou

podstatou naší duše; živí ji, pase a vede; neexistuje nic jiného, co by dokázalo držet při životě duši člověka, vyjma Božího slova" (Exp. Ps. 118, 7,7; PL 15, 1350).

Biblický diecézní program VEZMI A ČTI, který se vztahuje na celé období pastorační přípravy na rok 2013, nás chce především pozvat k osobní četbě Bible a přispět k oživení biblické pastorace. Vždyť, jak říká sv. Jeroným, „neznat Písmo znamená neznat Krista" (Comm. in Is., PL 24, 17). Kde tedy začít a co dělat? Vlastně je to jednoduché: vezmi a čti. Tak jako toto Boží pozvání přijal sv. Augustin, přijměme ho i my. I my můžeme slyšet „Vezmi a čti", rozhodnout se a následovat toto rozhodnutí činem. Kde je právě v tuto chvíli moje Písmo? Kdy naposledy jsem je otevřel? Možná si už ani nevzpomenu. Ale mohu v něm číst už dnes odpoledne nebo večer, a pak zítra a každý den.

Tak jako v těchto dnech opět nastupují do škol tisíce dětí a studentů, můžeme být s nimi solidární a vstoupit do školy Božího slova. Prvním zvěstovatelem Božího slova má být rodina. Písmo svaté zastává také podstatnou a nezastupitelnou úlohu při výuce náboženství a při katechezi na přijetí iniciačních svátostí. Rovněž homilie při bohoslužbách se mají neustále žít a řídit Písmem svatým. Vynikajícím prostředkem pro čtení Bible je staletými vyzkoušená metoda Lectio divina. Postupuje ve čtyřech krocích: lectio, meditatio, oratio a contemplatio, tedy čtení, rozjímání, modlitba a nazírání. Takto se hledá smysl textu a jeho místo v každodenním životě. Jde o společnou nebo osobní duchovní četbu Písma svatého, která se ve spojení s modlitbou stává rozhovorem mezi Bohem a člověkem. O tomto způsobu četby Písma svatého, a rovněž o dalších přístupech k Bibli, budou v následujícím období poskytnuty bližší informace.

Milé sestry, milí bratři, všechny tyto požadavky a výzvy, které nás staví na práh nového začátku oživení pastorace skrze Boží slovo, nás zvou k otevřenosti vůči Bohu a jeho působení a rovněž k našemu osobnímu kreativnímu nasazení. Letos na podzim v rámci biblického diecézního programu VEZMI A ČTI bude v Brně opět pořádán vzdělávací Biblický kurs, tentokrát se zaměřením na knihy Exodus a Lukášovo evangelium. Kromě toho bude k dispozici nový biblický diecézní web - s užitečnou nabídkou pro žití z Božího slova. Další pomůcky a nabídky budou následovat. Přeji nám všem, aby nám období přípravy na Jubilejní rok 2013, kdy si budeme připomínat 1150. výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu, dopomohlo vzbudit v nás a všude tam, kde jsme, nové nadšení pro Boží slovo, jehož věrnými zvěstovateli byli tito apoštolové Slovanů. Aby tomu tak skutečně bylo, k tomu vám na přímmluvu svatých Cyrila a Metoděje žehnám.

Váš biskup Vojtěch

Vezmi a čti (biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013)

Autor článku: Mgr. Petr **Nešpor**, referent pro pastorační brněnské diecéze

Přemýšleli jste někdy o tom, že byste si chtěli přečíst Bibli a neměli jste zatím na to čas nebo dostatek odvahy? Máte někde doma Bibli, ke které máte sice úctu, ale nikdy nebyl dostatečný impulz se do ní začíst, a tak tato kniha leží dlouhodobě v koutě knihovny? Uvažovali jste o tom, že Bible je základem naší kultury, že je klíčem k porozumění našim hodnotám, a přesto jste nikdy Bibli nečetli? Uvědomili jste si třeba, že vaše děti každé září nastupují do škol, a vy jako dospělí máte někde v sobě také odhodlání být s nimi v tomto solidární, něco se sebou udělat, a dozvědět se něco důležitého, co vás bude rozvíjet - například „škola Bible“? Program VEZMI A ČTI chce odpovídat na tyto otázky.

Brněnská diecéze zveřejnila 28. srpna 2010 na Pouti rodin ve Žďáře nad Sázavou nový biblický program pro období 2010-2013 nazvaný VEZMI A ČTI. Titul programu se odvolává na slavné tolle lege (Vezmi a čti, rozuměj: Vezmi a čti Boží slovo) známé ze života svatého Augustina, které bylo mocným motivem jeho obrácení. Pan biskup Vojtěch Cikrle vyhlásil a představil program na žďárské pouti právě v den, kdy slavíme svátek sv. Augustina (28.8.), následující týden, v neděli 5.září, se bude číst pastýřský list s tímto poselstvím v celé brněnské diecézi.

Biblický program VEZMI A ČTI je konkrétní odpovědí na pastýřský list českých a moravských biskupů, kteří vyzvali k přípravě na jubileum příchodu Cyrila a Metoděje v roce 2013, a jedním ze základních témat přípravy je právě Boží slovo, které solušní bratři jakožto poklad víry do naší země přinesli. Program VEZMI A ČTI chce pomoci ke znovuobjevení tohoto bohatství, které má svoji hodnotu nejen pro věřící ve farnostech, ale obecně pro celou naši občanskou společnost.

Program VEZMI A ČTI si klade za cíl vzájemně se podpořit k pravidelnému osobnímu nebo i společnému čtení Bible, které samo o sobě je novým poznáním a obohacením, a v důsledku i tajemným setkáním se samotným Hospodinem. Jaké základní cesty program VEZMI A ČTI předkládá?

1. Jednak jde o souvislou četbu jednotlivých biblických knih, jak jsou v Bibli uvedeny.
2. Druhou cestou je čtení a meditování nedělních i všednodenních liturgických textů.

Tyto dva přístupy - souvislé čtení Bible nebo čtení liturgických textů - nabízejí základní osy celého programu. Konkrétně to znamená, že již nyní je na webu k dispozici list VEZMI A ČTI - Týden s Božím slovem (možnost stažení na příslušném webu, možnost dalšího rozšiřování), který zahrnuje evangelium aktuální neděle, úvod k meditaci, výklad jednotlivých částí úryvku a další texty od různých autorů vztahující se k tématu evangelia. Každý týden bude vycházet nové vydání tohoto listu. Co se týká souvislého čtení, brzy (začátkem roku 2011) bude nabídnut praktický plán k přečtení celé Bible, i se zohledněním různých časových možností čtenářů a s podporou vysvětlivek těch míst v textu, které nejsou už současníkům zcela srozumitelné. Jestliže si bude čtenář vědom, že tak jako on v ten daný den čte určený biblický text mnohý další zvědavý spolu-čtenář, už toto vytváří silnou podporu a dodává odvalu v pravidelné četbě vytrvat.

Pro ty, kteří se rozhodnou s novým nasazením Písmo svaté číst jen tak za účelem poznání, pro osobní poučení, nebo ho i spojovat s vlastním životem, bude ku pomoci pestrá nabídka na těchto webových stránkách: <http://www.vezmiacti.cz/> . Právě tento web bude informačním centrem programu VEZMI A ČTI, a bude zde možné - kromě dvou výše uvedených základních biblických přístupů - najít například aktuality v oblasti Bible, různé metodiky pro čtení Bible (Lectio divina a další), zajímavé články, upozornění na konference, pomůcky pro katechezi, soutěže, zajímavé odkazy atd.

Součástí programu je také biblický kurz, konaný na biskupském gymnáziu v Brně na Barvičově ulici. Letos se koná kurz již poosmé, a má na programu dvě biblické knihy - Exodus (Druhá kniha Mojžíšova) a Lukášovo evangelium. Kurz začíná 23. září v 17 hodin, přihlášky je možné podávat na Pastoračním středisku brněnské diecéze na Petrově 6. Na kurzu přednášejí vyučující z olomoucké teologické fakulty, toto setkání má již svou silnou posluchačskou základnu (kolem 150 lidí) a každý rok přicházejí noví zájemci. Je koncipován jako večerní kurz, koná se vždy ve čtvrtek jednou za čtrnáct dní, celkem se uskuteční šest setkání od září do prosince.

Program VEZMI A ČTI chce oslovit všechny zájemce o Bibli, chce jít tedy i nad rámec skupiny návštěvníků bohoslužeb. Vzrůstající prodeje Biblí v České republice naznačují, že tato kniha knih přitahuje a má nám dnes co dát, kdy si nově musíme zformulovat, z jakých hodnot vycházíme a jak se k novým výzvám dneška postavíme.